

یک سوزن به خودت بزنی، یک جوالدوز به دیگران

خاطر و منزجر می‌کنیم. خلاصه کلام این که پیام ضرب‌المثل فوق حفظ حداقل همدلی با دیگران با هدف مصون نگه داشتن روابط اجتماعی افراد از گسستگی و تکروری و خودبینی است.

در یک سازمان، افراد با همدیگر و با ارباب رجوع در ارتباط هستند و این ارتباط به طور مستقیم و غیرمستقیم روی همه آن‌ها تأثیر می‌گذارد. این تعامل گاه مثبت و گاه منفی است و اگر بخواهیم رابطه‌ها حفظ شوند، گریزی نداریم جز این که یک سوزن به خودمان بزنی و بعد یک جوالدوز به دیگری. به یاد داشته باشیم همه ما گاه این طرف میز و گاه آن طرف میز قرار می‌گیریم.

در ادامه نظرات برخی از خوانندگان نشریه را در ارتباط با این ضرب‌المثل می‌خوانیم.

احمد صدارتی - زبان‌شناس

این ضرب‌المثل بر حسب ظاهر خلاف انصاف و مروت است، چرا که اگر یک سوزن به خودتان بزنید و یک جوالدوز به دیگران، قطعاً دیگران از برخورد ناعادلانه شما عمیقاً برانگیخته می‌شوند و دسته جمعی خدمت شما می‌رسند!

اما از آن جا که در مثل مناقشه نیست، باید گفت که منظور از ضرب‌المثل مزبور صرفاً اشاره به ضرورت همدلی و همراهی با وضعیت دشوار و مشکلات دیگران است تا این که افراد خود را تا حدودی مرتبط و درگیر با مسائل سایرین بدانند و ارتباط اجتماعی خود را با ایشان حفظ کنند.

اگر در تلاطم جامعه صرفاً به فکر خودمان باشیم و اصلاً به مشکلات و مصائب دیگران توجه نکنیم و خود را کاملاً جدای از ایشان بدانیم، به طور یقین به سمت انزوای اجتماعی رانده می‌شویم و سایرین را از خود رنجیده

محمدحسن توسلی، مشاور و مدرس مدیریت و سازمان

برداشت من از این ضرب‌المثل این است که آدم‌ها باید خودشان را جای یکدیگر بگذارند. مثلاً وقتی شما به شهرداری مراجعه می‌کنید و کارمندی مشغول جای خوردن است باید این حس را داشته باشید که شاید جواب نفرت قبلی را داده و خسته شده و شاید الان به آن جای نیاز دارد و بعد از یک استراحت کوچک کار شمار را بهتر انجام خواهد داد. در طرف مقابل، شما هستید که آن کارمند باید بداند ممکن است چند ساعت مرخصی گرفته‌اید که کارتان را سریع انجام بدهید و برگردید. او هم باید رعایت شما را بکند. خلاصه این که باید حال یکدیگر را درک کنیم.

دکتر مهران محرمیان - مدیر تحقیق و توسعه

خدمات انفورماتیک

اگر بخواهیم این ضرب‌المثل را در یک کلمه خلاصه کنیم به واژه «انصاف» می‌رسیم. فرد با انصاف خود را به جای دیگران می‌گذارد و

پوران‌دخت مردانی دشتی، مترجم رسمی فرانسه
حتماً شنیده‌اید که می‌گویند «کلاه خود را قاضی کنید». این بدان معناست که باید همگان را در شرایط مساوی در نظر بگیریم و بعد قضاوت کنیم؛ آن هم قضاوتی عادلانه. به راستی اگر چنین بود چه قدر معنای دنیا متفاوت می‌شد. اما واقعیت غیر از این است. ما عادت کرده‌ایم که بهترین شرایط را برای خود و نامطلوب‌ترین را برای دیگری بخواهیم و ترک این عادت کمی دشوار است. بد نیست لااقل قبل از این که جهنمی برای دیگری بسازیم، تماس دست خود را بر روی یک بخاری نیم سوز تک شعله برای چند ثانیه احساس کنیم!

مهندس رامین داوری، بازرس نظام مهندسی

این ضرب‌المثل در مورد کسانی به کار می‌رود که توقع بی‌جا دارند و کاری از شما می‌خواهند که اگر خودشان جای شما بودند آن را انجام نمی‌دادند. مثلاً در حرفه ما به عنوان بازرس لوله‌کشی گاز گاهی اوقات با متقاضیانی برخورد می‌کنیم که از ما می‌خواهند نداشتن دودکش در واحد ساختمانی را نادیده بگیریم و بدون توجه به نکات فنی و ایمنی مجوز صادر کنیم. در این مواقع باید این ضرب‌المثل را برای این افراد به کار برد و پرسید که آیا خود شما حاضر بودید این کار را بکنید و با زیر پا گذاشتن وجدان کاری، هم برای مردم ایجاد خطر کنید و هم حیثیت حرفه‌ای و شغلی خود را لکه‌دار کنید؟!

می‌بیند آیا خودش چنین رفتاری را می‌پسندید یا خیر. در احادیث آمده است که انصاف نیمی از دین است و به قول یکی از دوستانم آقای مهندس صدری، شاید معصوم در این حدیث احتیاط کرده و می‌خواسته بگوید ۷۵ درصد دین است. سوزن زدن به خود کار ساده‌ای نیست و درد دارد، اما گاه لازم است تا از حد انصاف خارج نشویم.

حمیدرضا غلامی، مدیر عامل مشاور حسین طرح و هیئت علمی دانشگاه

این حس که ما آدم متفاوتی هستیم خوب است، اما باید توجه کنیم فردی که بالاتر است باید با زیردستان خود رفتاری پدراانه داشته باشد و الگوی آن‌ها شود. افراد می‌خواهند دیگران طوری رفتار کنند که آن‌ها دوست دارند، دائم به خود فشار می‌آورند تا دیگران را تغییر دهند در حالی که به جز در موارد اکتسابی این موضوع ممکن نیست و ما باید خود را تغییر دهیم. رفتار و فکرمات را عوض کنیم تا در این صورت از دیگران کمتر درخواست تغییر داشته باشیم و دیگران با دیدن پرکاری، نظم، انضباط، دقت، علم‌آموزی، سخت‌کوشی، مسئولیت‌پذیری، و ... که همه سوزن‌هایی است که ما به خودمان می‌زنیم، پذیرای جوالدوزی خواهند بود که درد یک سوزن را هم برایشان نخواهد داشت.

حمیدرضا فتحی بیرواند، رییس اداره کل بازاریابی بانک ملی

این روحیه از لحاظ فردی و روان‌شناختی چیزی جز «خودخواهی» نیست. وقتی فرد همواره خود را برتر از دیگران بداند و حقوق مضاعفی برای خود متصور شود، موجب می‌شود مفهوم «عدالت اجتماعی» که کلیه انبای بشر را از نظر حقوق انسانی مساوی و برابر می‌داند، خدشه‌دار گردد. این شرایط موجب شکل‌گیری جامعه طبقاتی برخلاف آن چه که دین مبین اسلام به آن اعتقاد دارد، خواهد شد.

حبیب شبستری، معاون مالی و پشتیبانی توزیع نیروی برق تبریز

به نظر می‌رسد یافته‌های ذهنی که در طول سالیان متمادی زندگی انباشته می‌شوند در اثر استمرار استفاده همیشه شکل منطقی برای خود فرد پیدا می‌کند و این امر موجب می‌شود که فرد تصور نماید هر موردی را که فکر می‌کند و می‌اندیشد درست و منطقی است. البته موضوع را نمی‌شود تعمیم داد ولی در اکثریت افراد جامعه این ذهنیت نابجا، جا خوش کرده است.

محمد اسکندری، دارالترجمه رسمی سعدیان

شاید این جمله از دکتر شریعتی به روشنی گویای مفهوم این ضرب‌المثل باشد که می‌گوید: "خدایا به من کمک کن قبل از این که در مورد راه رفتن کسی قضاوت کنم، کمی با کفش‌های او راه بروم".

